

quasi appareat oculis intuentium et plurimum ruinosam Idcirco hiis ego ascerus motus rationabilibus inductiuis volens nimirum anime mee de domo non manufacta in celis salubriter prouidere sanus mente et corpore confero ex consilio venerabilis patris domini mei benedicti episcopi aboensis et capituli sui omnia bona mea intuitu persone seu etiam ecclesie acquisita Corpalum in parrochia saw sita cum omnibus pertinentiis iutegraliter absque omni penitus excepcione ad fabricam eiusdem ecclesie aboensis donec fuerit consummata Deinceps vero pro vino ad sacrificium altaris eiusdem ecclesie uel cera emendis prout magis videbitur exponenda, prouiso quod vna marca denariorum sweue monete de pensione eorundem bonorum deputetur pro anniuersario meo annis singulis celebrando die semper quo synodus terminatur hoc est III^o ydus septembris Nos [o: Ne] igitur vlla vnquam hominum obliuio negligencium incuria seu malicia peruersorum valeat hanc meam ordinationem in posterum infringere seu etiam aliquo modo immutare peto presentem litteram sigillis prefati venerabilis patris domini mei benedicti episcopi aboensis et sui capituli roborari Actum et datum Anno domini M^o CCC^o XXXV^o in festo sancti Henrici episcopi et martiris.

Öfverskrift: Donacio et assignacio bonorum in korpalum in parrochia saw per dominum ascerum ecclesie Aboensi facta. — *I brädden:* Södaböle.

3106.

1335 d. 28 Jan.

Skara.

Konung MAGNUS stadgar för alla Westgöter: 1:o om Konungens Rådgifvares och Riddares samt deras hustrurs och barns frälserätt; — 2:o Om barnbarns och syskonbarns arfsrätt; — 3:o Om mö, som gifter sig utan faders samtycke; — 4:o Om jord som öfvermaga fränhändes; — 5:o Om diken och dikesrätter; — 6:o Att gård skall följa jorden; — 7:o Att qvinna skall gälda sitt brott lika som man, samt om ättarbot, lösdriofvare; — 8:o Att Lagman skall uppbära saköre i vissa fall. — 9:o Att ingen kristen mans eller qvinnas barn i Westergötlands och Wärends Lagsaga skall vara eller kallas träl.

J. Hadorph, Gamla Stadgar, efter Biärköa Rätten, p. 10^o).

Thousand Arum, þryhundrað Arum, ok Trætighi Arum, a Fæmta areno æptir wars herra Byrdh, Lödhordaghin firi Kyndilmessu dagh i Skarum þa wir MAGNUS Kononger, hertugh Erikz Son wara Erikz gatu ridhum, gawm wi ok stadhæstum þessa Articulos til lagha allum Wæsgötum, æptir þy sum witraste til næmpde þem samansætia meðh ordhom. Fyrst, At min herra Konungin hawir giwitt ewærdhelikt Frælse sijna Radhgiwara, ok swa alla Riddara, husfrum, thera Barna, godz ok hjoou aff allum Aarlikum Konung-

^o) Enligt uppgift tryckt efter original. Ett sådant fanns i Riks-Archivet före slottsbranden 1697. HADORPHS aftryck har, i saknad af bättre källa, måst här läggas till grund för texten, likväl med uteslutande af öfverskriften och paragrafindelningarne, hvilka utan tvifvel äro HADORPHS tillägg. På Kongl. Bibliotheket förvaras en afskrift i 4:o, från HADORPHS tid, till innehållet nära öfverensstämmande, ehuru med något moderniseradt stafsätt, äfven försedd med paragrafindelningar. Ehuru

likum wtskulum ok alaghum, ¹⁾ swa sum Fadhír æller husbonde hafdu mædan þe lifhu ²⁾ for ³⁾ thianista thera huusfrum ⁴⁾ oc döttrum sinum til the a giptirmal ganga, Swenbarnum tijl fullkomelse maghanda ara thera, sidan æptir þy sum Gvdh giwer sina nadher ok hwars thera þianist æer tijl. Annar, at Barnabarn skulu ærwa sum eghin Barn Fadhurs Lott ok Modhor, Brodhors barn sum Brodhir, Systur Barn sum Systir, sidhæn oskaddo allo þe arwe oc skipte af alder hawer warit. Thridhi, at hwilkin Möö a giptirmal ganger vtan Fadhurs ja haffwi forwærkat Fædherni oc Mödherni sino. Færði at enghin maa oghormagha jord hans afhænda, þæn ⁵⁾ oghormaghi a talar innan næstu thry Aar, sidhan han tiil maghandha ⁶⁾ aara kombir. Fænite, at diki oc dikis Rætter skulu uptakas ther sum thyr wer [ɔ: thyrwer] ⁷⁾. Siætta, at garþa fylgin Jordinne hwat hana faar Kyrkia, herra, ællir ⁸⁾. Siunde, at kuna gialle all bruth siin sum madher, oc særlika þe a Lijf ganga, engin skal oc ær ⁹⁾ [ɔ: hærf?] æptir ættar studha wthgöra firi drap, utan han wili firi drapp fulzære blodouite, agher löska man fanghas af bonda sum af Konunge oc haldas vnde rät ¹⁰⁾. Attunde, At Lagman skal alla sækt vp-bära for alla atgiædhir Biorna oc Wargha, swa oc firi all Leghohjona bruth utan malsedhande ræt af honom. Niunde: At min herra Konongen; Gvdz ¹¹⁾ heder, Jungfru Sancta Maria til roo oc nadhe, sinæ ¹²⁾ kæra Fadhurs Siæl; oc Fadhurs brodhors, hauer þæt til Ræt oc Lagh giwit, at alt Mankyn ælder qwinkön, sum i Wæsgözko ældir Wærinsko ¹³⁾ Laghsaghu födhes af krisnum Manne ældir Kono, maa aldrih þræl ælderambut wæra alder ¹⁴⁾ þetta namn bæra; Ty at swa sum Gvdh frælste oos, frælsa af hædne oc hædhjndom, sua haffwer oc han þem ¹⁵⁾ frælsat, oc fyr næmdir Konungir med hanum.

3107. 1335 d. 28 (Jan.—Nov.)

Notarii-bevis, innehållande Biskop Egisl's i Westerås, på grund af pålligt förordnande, åt Abboterne i Warnhem, Alvastra och Juleta, Domprosten Hemming m. fl. prestmän i Westerås, Strengnäs, Linköpings, Skara och Upsala stift gifna uppdrag, att efter föregångna varningsgrader bannlysa Arkebiskopen och Kapitlet i Upsala, om de ej vilja lemna Matheus Halstensson i fredlig besittning af det kanonikat, han vid Upsala domkyrka fått sig uppdraget, men som af Arkebiskopen och Kapitlet blifvit lemnadt åt Thomas Johansson. (Jfr N:o 3143).

Fragment af orig. på perg. i Upsala Univers. Bibl.*).

----- euidenter. Quod sub anno natiuitatis eiusdem. Millesimo trecentesimo tricesimo quinto. Indictione tercia. die vicesima octaua -----

denna afskrift icke angifver hvarifrån den blifvit tagen, har Utgifvaren likväl ansett sig derur böra meddela följande mera betydande skiljaktigheter:

¹⁾ utskullum oc lagum — ²⁾ lifhe — ³⁾ foor — ⁴⁾ huusfruum — ⁵⁾ än — ⁶⁾ moghanda — ⁷⁾ thyrwer — ⁸⁾ herra allir ----- ⁹⁾ oc ----- är — ¹⁰⁾ underätt — ¹¹⁾ Konongen i Gudz — ¹²⁾ sins — ¹³⁾ wärnisko — ¹⁴⁾ älde — ¹⁵⁾ ten.

*) Betydliga delar af ena sidan och nedra kanten äro bortskurna. Det sålunda kringklippta bladet har varit användt till bokperm på ett Wadstena klostets manuskript, som förvaras i Upsala Univers.